

Durme- en Scheldeland



NR 1 | 2012 | JAARGANG 15 | DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VAN DE REGIONALE NATUURVERENIGING VZW DURME



In de kijker

Broedvogels van Reservaatzone Donkmeer

Colofon



Natuurbehoud langs Durme, Moervaart, Schelde

NR1 | 2012

2

Redactie:

Michaël Crapoen (hoofredactie & opmaak), Thomas Van Lancker, Marieke De Vos, Leen De Laender, Kristof Scheldeman

Secretariaat:

Bezoekerscentrum Molsbroek
Molsbergenstraat 1
9160 Lokeren
tel/fax: 09 348 30 20
e-mail: info@vzwdurme.be
website : www.vzwdurme.be

Abonnementen:

€ 10,00 per kalenderjaar.
Betalingen kunnen gebeuren via de afdelingen, de bezoekerscentra of door overschrijvingen op 001-2299900-09 van vzw Durme, Molsbergenstraat 1, 9160 Lokeren.

Leden die zich ook op 't Groene Waasland, het tijdschrift dat vzw Durme uitgeeft samen met andere Wase natuurverenigingen, willen abonneren, betalen € 15,00 per kalenderjaar.

Artikels voor het volgende tijdschrift moeten digitaal worden bezorgd aan de redactie uiterlijk **25 februari**. De auteurs zijn verantwoordelijk voor hun publicaties.

Overnemen van artikels is toegelaten als je de bron vermeldt. Alle foto's zijn auteursrechtelijk beschermd.

Taalkundig advies:

Paule Bosch

Druk: www.drukindeweer.be

Gedrukt op milieuvriendelijk papier met plantaardige inkt.

Cover: blauwborst - Yves Adams
www.vildaphoto.net

Inhoud



3 Voorwoord

4 De broedvogels van Reservaatzone Donkmeer

8 Het onderwaterleven op de schop

12 Kokmeeuwen met een gekleurd pootje: kleurringonderzoek 2011

16 Nieuwe locatie voor bezoekerscentrum Donkmeer

18 Struweeltjes

21 Een gratis etentje aan het Donkmeer? Het kan voor jou zijn!

25 Vogelnieuws

29 Activiteitenkalender jan - maart

Onze partners:



Nationale Loterij
creëert kansen 6

Als voorzitter van vzw Durme wil ik bij het verschijnen van dit eerste nummer van 2012 aan alle leden, vrijwilligers en hun familie het allerbeste wensen voor het nieuwe jaar!

Voor onze natuurvereniging was 2011 een jaar met enkele uitschieters.

We vierden 25 jaar bezoekerscentrum Molsbroek en er werd een uniek boek gepubliceerd over 'Eendenkooien' door André Verstraeten en zijn medeauteurs Desiré Karelse en Arnout Zwaenepoel. Het boek werd voorgesteld in ons nieuwe bezoekerscentrum aan het Donkmeer: in aanwezigheid van Europees commissaris voor Handel, de heer Karel De Gucht. Namens het gemeentebestuur van Berlare, waar hij tevens titelvoerend burgemeester is, nam hij het eerste boek in ontvangst. In zijn dankwoord was de heer De Gucht vol lof over dit werk. Het biedt de lezer een boeiend cultuurhistorisch overzicht over een stuk erfgoed.

Officieel staat de opening van het nieuwe bezoekerscentrum Donkmeer gepland voor het komende voorjaar. Maar vanaf januari vind je er al elke woensdag één van onze personeelsleden. Daar zal je de komende tijd vast wel meer over horen en lezen! De lokale afdeling zal dan ook tijdens het komende werkjaar zeker en vast hun nieuwe thuis in de schijnwerpers zetten.

Maar er was ook minder goed nieuws met het overlijden van André Tempels, één van onze Lokerse vrijwilligers die de vereniging mee hielp uitbouwen en op wie onze terreinwerkers meer dan eens een beroep konden doen. In dit nummer vind je dan ook een 'in memoriam' over deze bijzonder verdienstelijke vrijwilliger.

Voor 2012 belooft het alvast weer een boeiend jaar te worden met tal van activiteiten waarnaar jullie alvast kunnen uitkijken. Maar als bestuur starten we dit nieuwe werkjaar toch met enige bezorgdheid. De besparingen van de verschillende overheden ten gevolge van de nog steeds uit-

dijende crisis roepen in de natuursector vragen op over o.a. de zekerheid van onze inkomsten om het gevoerde beleid te kunnen voortzetten. Toch is er ook via de media een positief signaal te horen: wereldwijd komen mensen en groepen in actie en laten van zich horen dat het zo niet verder kan... Via de 'transitiebeweging' groeit het bewustzijn dat er ernstig dient nagedacht te worden over het ongebreideld consumeren en opsouperen van onze grondstoffen en de steeds verder krimpende natuurwaarden op onze planeet. Ook in Vlaanderen wordt natuur een schaars goed. Het gevolg daarvan is dat de soortenrijkdom steeds meer onder druk komt te staan. In onze natuurgebieden worden af en toe bijzondere waarnemingen gedaan en die geven telkens wel een straalje hoop en een goed gevoel over het door ons gevoerde beleid.

Als voorzitter durf ik dan ook een warme oproep doen aan al wie begaan is met onze natuur: blijf de natuur in onze regio ondersteunen voor slechts 10 euro per jaar! Of beter nog: naast het 'gewone' lidmaatschap kan je nu ook steunend lid worden van onze vereniging voor amper 25 euro per jaar. Zo geef je ons wat extra middelen om voor de resterende kleine en grotere natuurpareltjes in ons werkingsgebied te zorgen en waar mogelijk ze te versterken. Je kan er ook voor opteren om met meer leden van één gezin lid te worden. Dan betaal je 5 euro extra per 'bijlid' boven het gewone lidmaatschap. De bijleden krijgen dan via hun e-mail een digitale versie van ons tijdschrift toegestuurd.

Wil ook jij je af en toe extra inzetten als vrijwilliger op één van onze activiteiten of met het terreinwerk, neem dan zeker contact op met Leen op ons secretariaat. Zij zoekt dan samen met jou naar boeiende mogelijkheden binnen jouw interesseveld.

Alvast bedankt voor jullie steun!

jullie voorzitter,
Patrick De Brauwer

De broedvogels van Reservaatzone Donkmeer

Eddy Copers, Franki D'haese, Jan Maertens

M.m.v. Joris Everaert en Kristof Scheldeman

NR112012

4

Inleiding

In het kader van de vijfjaarlijkse monitoring (inventarisatie met oog op evaluatie van het beheer) hebben we de broedvogels van de Reservaatzone Donkmeer (Berlare) in de lente van 2011 grondig onderzocht. Daarvoor werkten enkele vrijwilligers van de afdeling Zele-Berlare-Wichelen samen met de Vogelwerkgroep Durmevallei. Daarbij hebben we de resultaten vergeleken met de inventarisatie van 2006 (Durme- en Scheldeland 2007/1).

Vzw Durme beheert in de perimeter (aankoopzone) van het reservaat ruim 55 hectare (tegenover 38 hectare in 2006), verdeeld over drie deelgebieden: 'Hemelse Rij' (9,3 hectare), 'Veengraslanden, Putten 12-13-14 en omgeving eendenkooi' (41,1 hectare) en Broekmeersen-Heykens-Polsmeersen (4,8 hectare). Eigenaars: gemeente Berlare, intercommunale DDS, Agentschap voor Natuur en Bos en vzw Durme.

Methode

We hebben ons verdeeld in drie ploegen die elk één deelgebied hebben geïnventariseerd. Het was ons opzet om elk deelgebied van 15 maart tot 15 juli vijf tot tien keer te bezoeken. Dat is ons enkel gelukt voor het deelgebied 'Veengraslanden, Putten 12-13-14 en omgeving eendenkooi' (meer dan tien terreinbezoeken... dank je, Franki!).

De andere deelgebieden werden elk vier keer bezocht, wat betekent dat we wellicht aantallen hebben onderschat en mogelijk ook soorten over het hoofd hebben gezien.

We deden geen tellingen van de meest algemene broedvogels: heggenmus, holenduif, houtduif, turkse tortel, koolmees, pimpelmees,

meerkoet, waterhoen, merel, bastaardeend en -gans, wilde eend, tjiptjaf, winterkoning, zwarte kraai en kauw. Na overleg met Joris Everaert (Vogelwerkgroep Durmevallei) en Peter Claus (co-conservator Kalkense Meersen) hadden we vooral aandacht voor de soorten die ons iets kunnen bijbrengen over het beheer van het reservaat, vnl. de rietgebonden broedvogels.

Resultaten

Deelgebied 'Hemelse Rij'

Het gebied 'Hemelse Rij' bestaat uit gevarieerd bos (vnl. eikenbos, weinig broekbos en een in 2005 gekapt 4 hectare groot populierenbos waar nu een spontaan opgekomen pril loofbos te vinden is). Het gebied is doorsneden met brede en smallere sloten waarvan de voorbije jaren een belangrijk deel werd geruimd (verwijderen modderbodem). Daardoor zijn er ondergedompelde waterplanten teruggekeerd, wat de functie als 'kraamkamer' voor de vissen van het Donkmeer (vnl. rietvoorn, zeelt, snoek) heeft versterkt. Aan de westzijde van de Hemelse Rij ligt het vochtig populierenbos



grote bonte specht

foto W. Pattyn



fitis

foto M. Van Den Bril

NR 1 | 2012

5

met rijke ondergroei 'Spletters' (eigendom van DDS) dat voor de broedvogels met het geïnventariseerde gebied feitelijk één geheel vormt. Sommige waargenomen soorten broeden wellicht in dit gebied.

In het jong en ouder bos broeden naast de vermelde algemene soorten ook boomkruiper, roodborst, staartmees, tuinfluiter, vink, zanglijster en zwartkop. In het gebied of in de onmiddellijke omgeving ervan broeden ook bosuil en buizerd. Trouwe broedvogels zijn ook gaai, groene specht en grote bonte specht. In de inventarisatieperiode werd voor de eerste keer een broedgeval vastgesteld van de kleine bonte specht die ook elk winterhalfjaar wordt waargenomen. Ook de matkop is een jaarlijkse wintergast die er vorige lente mogelijks tot broeden kwam. Fitis en groenling werden niet meer waargenomen.

In 2006 was het populierenbos nog maar pas gekapt en ontwikkelde zich tot ruigte. Er broedde toen aan de rand een koppel blauwborst, dat - zoals te verwachten was - met de evolutie tot jong bos verdwenen is. In de huidige inventarisatieperiode werd een koppel grasmus opgemerkt, maar ook die soort zal met de verbossing verdwijnen.

Tot nog toe werd enkel in 2006 een broedgeval van de boomklever vastgesteld.

Opmerkelijk is de afwezigheid van de nachtegaal die als jaarlijkse broedvogel bekend was. Jarenlang werden in de Hemelse Rij en de onmiddellijke omgeving tot vier broedkoppels geteld. Ook in het deelgebied Broekmeersen-Heykens-Polsmeersen werden jaarlijks één tot twee koppels waargenomen. Een verklaring is niet bekend. Het broedbiotoop is immers niet veranderd. Hebben moeilijke trekomstandigheden een rol gespeeld? Opmerkelijk is wel dat de vogel na jarenlange afwezigheid teruggekeerd is in het nabijgelegen Berlarebroek, wat wellicht te maken heeft met de omvorming van populierenbos tot inheems loofbos. Een opsteker is de blijvende aanwezigheid van de wielewaal en het eerste vastgestelde broedgeval van de zomertortel, terwijl die soorten in Vlaanderen achteruit gaan. Leuk is ook het eerste opgemerkte broedgeval van de ijsvogel. Die soort haalt zijn voordeel uit het slotenbeheer (jonge vis!).

Deelgebied 'Veengraslanden, Putten 12-13-14 en omgeving eendenkooi'

Het gebied 'Veengraslanden, Putten 12-13-14 en omgeving eendenkooi' wordt al het langst door vzw Durme beheerd. Er is een afwisseling van verschillende soorten biotopen: open water (de putten), weinig broekbos en vochtige tot natte hooilandpercelen, doorsneden met

NR112012

6

sloten die gefaseerd worden geruimd. Ook daar betekenen de sloten die in verbinding staan met de putten en het Donkmeer een kraamkamer voor jonge vissen. In dit deelgebied is door gericht beheer de oppervlakte riet gevoelig uitgebreid (gefaseerd wintermaai- en uitbreiding oeverzone Put 13).

De ooievaar is de broedvogel die bij het brede publiek het best bekend is. Sinds 2007 brengt één koppel in de onmiddellijke omgeving van de eendenkooi jaarlijks twee tot vier jongen groot. In het aanpalende broekbos worden - in samenwerking met de Vogelwerkgroep Durmevallei - elk voorjaar de bezette nesten van blauwe reiger en aalscholver geteld. Na twee opeenvolgende strenge winters stellen we een achteruitgang van de uitsluitend visetende aalscholvers vast (van 60 bezette nesten in 2006 naar 49 in 2011). De blauwe reiger, die ook ander voedsel zoals kleine zoogdieren eet, blijft stabiel (85 bezette nesten). In het jong en oud bos broeden naast de vermelde algemene soorten ook boomkruiper,

gaai, groene en grote bonte specht, roodborst, spreeuw, staartmees, tuinfluiter, vink, zanglijster en zwartkop. Groenling, fitis en boomklever zijn niet meer vastgesteld. Nieuwkomers zijn grote lijster en spotvogel. Ook de wielewaal is weer genoteerd.

Op het open water en in de oeverzone broeden fuut, krakeend, kuifeend, bergeend en de exotische nijlgans, mogelijks ook slobbeend. Op de geïnstalleerde vlotjes kwam weer een koppel visdief tot broeden. Ook in dit deelgebied werd een broedgeval van de ijsvogel genoteerd (effect slotenbeheer). De zomertaling (waarnemingen in 2010) is een potentiële broedvogel, maar is deze keer niet opgemerkt.

In de rietzone was het een waar feest! Het rietbeheer werpt duidelijk resultaten af: kleine karekiet (van 5 in 2006 naar 8 in 2011), rietgors (van 2 naar 5). Nieuwkomers waren hier rietzanger (3), snor (2) en sprinkhaanzanger (1). In de overgangszone van bos naar riet kwamen verder ook blauwborst, bosrietzanger (3) en grasmus tot broeden. Er zijn hier ook regelmatig tot twee koekoeken waargenomen.



Het gebied 'Hemelse Rij' bestaat uit gevarieerd bos en is doorsneden met brede en smallere sloten. Zowel de wielewaal alsook de zomertortel - 2 soorten die in Vlaanderen sterk achteruitgaan - komen hier tot broeden.

Van de zeldzame porseleinhoen konden we in de Veengraslanden in 2010 ook een territorium vaststellen.

Het broedgeval van de snor is verrassend! De snor is een zeer zeldzame broedvogel in Vlaanderen (laatste schatting ca. 10 broedparen, Rode Lijst categorie 'met uitsterven bedreigd'). Van groot belang voor de snor is de drijftil (50% riet) op Put 14.

Voor veeleisende rietvogels zoals snor, roerdomp en grote karekiet is dat momenteel in het hele reservaat het meest geschikte broedgebied. De drijvende rietmat is volstrekt ontoegankelijk en vormt een zone van 'waterriet' die veeleisende rietvogels verkiezen boven (verruigend) landriet.

Broekmeersen-Heykens-Polsmeersen

Deelgebied 'Broekmeersen-Heykens-Polsmeersen' is voor de allereerste keer geïnventariseerd. Het gebied bestaat uit de middelgrote waterpartij 'de Heykens' omgeven door populieren- en eikenbos.

Tegen de bossen palen in het noorden en zuiden graslanden aan de 'Broekmeersen' en de 'Polsmeersen'. Vzw Durme beheert daar sinds 2006 bijna 5 hectare hooiland en ruigte.

In het jong en oud bos broeden naast de genoemde algemene soorten ook boomkruiper, groene en grote bonte specht, roodborst, staartmees, tuinfluiter, vink, zanglijster, zwartkop en waarschijnlijk een koppel sperwer.

In de omgeving van de waterpartij broeden mogelijks bergeend, krakeend en kuifeend. We hebben enkel volwassen vogels waargenomen. Van de nijlgans hebben we twee nesten, en van grauwe gans één nest waargenomen.

In de perceelsranden met riet van de hooilanden 'Polsmeersen' en 'Broekmeersen' en bij de plas broeden blauwborst (2), rietgors (3), klei-



De rietzanger is één van de soorten die het de laatste jaren goed doet in structureel rijke gebieden.
foto M. Van Den Bril

ne karekiet (1) en grasmus (1). We hebben tot twee koekoeken waargenomen.

We waren aangenaam verrast door de broedvogels van het akkerland tussen dit gebied en de dorpskern van Overmere (deelgemeente van Berlare). Daar hebben we veldleeuwerik (1), steenuil (1), grutto (1), kievit en gele kwikstaart opgemerkt. In sommige jaren broedt hier ook de kwartel. In de nabijgelegen boerenhoven broeden huismus en boerenwaluw.

Besluit

Het voorkomen van zeldzame broedvogels toont onmiskenbaar het belang van het gebied aan. Onverwachte tegenvaller bleek vooral de afwezigheid van de nachtegaal. Pleister op de wonde is dat we grosso modo geen verband vinden tussen de achteruitgang van sommige minder algemene soorten en het gevoerde beheer.

Positief is het effect van een aantal soorten op het beheer van sloten en riet. In samenwerking met het personeelteam van vzw Durme en de vrijwilligers van afdeling Zele-Berlare-Wichelen (rietbeheer) en het Regionaal Landschap Schelde-Durme (slotenbeheer) wordt dat de komende jaren zorgvuldig opgevolgd.

Het onderwaterleven in onze reservaten op de schop

Graafwerken bevorderen de biodiversiteit

Kristof Scheldeman

NR1 | 2012

8

Afgelopen najaar werden in onze reservaten heel wat graafwerken uitgevoerd.

De maand oktober was, in tegenstelling tot het jaar daarvoor, een ideale periode om zulke werken uit te voeren. De mooie nazomer zorgde er namelijk voor dat de grondwatertafel laag stond en de hooilanden niet te drassig waren voor de graafmachines. Ook zijn in die periode de meeste maïsakkers geoogst en kan het geruimde slib daar gedeponneerd worden.

Zo werd er in de Lokerse Moervaartmeersen door onze terreinploeg een nieuwe **weidepoel** gegraven. Bij het graven van de poel werden 2 diepteniveaus gecreëerd : een ondiepe zone (diepte 0,5 – 1 m) waar amfibieën reeds tijdens het vroege voorjaar in het snel opwarmende water hun eieren kunnen afzetten en

een dieper gedeelte (diepte 1,5 – 2 m) dat nuttig is voor het bufferend vermogen van de poel (de poel raakt minder snel geëutrofeerd door insijpelende meststoffen). Het diepere gedeelte zorgt er voor dat de poel slechts sporadisch volledig droog zal komen te staan. Het graven van de poel was reeds een tijdje voorzien in het beheerplan.

Een ander groot graafwerk betrof de ontmoddering van sloten in Reservaatzone Donkmeer, de Zure Gavers en het Polderken (beide in Zele), die door een aannemer in samenwerking met **Regionaal Landschap Scheldepolder** uitgevoerd werden. Bij deze ontmodderingswerken werd er uitdrukkelijk op gelet dat de vegetatie van de natte hooilanden waarin de sloten zich bevinden, zo weinig mogelijk



In de Zure Gavers in Zele werd een vroegere vlasrootput die volledig met liesgras was dichtgegroeid, uitgebaggerd tot op zijn oorspronkelijke diepte. In die put kwam de lokale jeugd vroeger zwemmen!



Voor de ontmoddering van de sloten in de vochtige veengraslanden aan het Donkmeer werden licht graafmateriaal en dumpers op rupsbanden gebruikt om de schade aan de kwetsbare hooilandvegetatie tot een minimum te beperken.

beschadigd werd. De aannemer gebruikte waar het kon **lichte graafmachines** op rupsbanden; ook werden er **dumpers** (zie foto) gebruikt om het slib zonder spoorvorming te kunnen afvoeren. Een ander positief aspect van de uitgevoerde werken is dat er deze maal geopteerd werd om het voedselrijke slib af te voeren naar omliggende akkers in plaats van het te verspreiden op de hooilandpercelen binnen het reservaat. Dat betekende een

meerkost, maar zorgde er wel voor dat onze schrale en soortenrijke hooilandvegetatie waarvoor al jarenlang een natuurlijk maaibeheer wordt uitgevoerd, niet door het toevoegen van voedselrijk slib vernietigd werd. Bij het uitvoeren van de ruimingwerken werden duidelijke afspraken gemaakt tussen de betrokken partijen.

NR112012

9

Uiteindelijk is alles vlot verlopen: het resultaat zijn goed geruimde sloten, minimale bodemverstoring in de hooilanden en verwijdering van het voedselrijke slib uit de reservaten! Nu is het aan de natuur om na deze '**opfrisbeurt**' de sloten opnieuw in te palmen. Door het slib te verwijderen, wordt de verlanding van de sloten namelijk tegengegaan, worden de sloten opnieuw dieper en kunnen (onder)waterplanten zich op de minerale bodem veel beter vestigen.

Met medewerking van:



Kleine diertjes groot bekeken!

Tijdelijke tentoonstelling bezoekerscentrum Molsbroek

Vaak zien we insecten als ongedierte en lopen we ver weg als er ééntje in onze richting gezocht komt. Vanaf **7 maart** kan je in bezoekerscentrum Molsbroek de prachtige tentoonstelling **macrofotografie** van **Paul Pijpers** komen bekijken. Indrukwekkende foto's over bijen en wespen leren ons in detail te kijken, en tonen hoe verbazingwekkend mooi en kleurrijk deze diertjes wel zijn.

Ook **Marcel D'Hondt** heeft oog voor de details en schoonheid van de natuur en haalt hieruit inspiratie om gedichten te schrijven, pentekeningen en houtsnijwerk te maken.

Na zijn houten vogelcollectie, stelt hij naar aanleiding van deze tentoonstelling hier zijn **houten vlindercollectie** voor. Hij legde onze vlinders driedimensioneel vast in houtsnijwerk en creëerde met aangepaste kleuren natuurgetrouwe diertjes.





Over paddensoep en andere wrattige acties!

NR1 | 2012

10

In de loop van februari, na het feestgedruis, vangt de jaarlijkse paddentrek opnieuw aan.

Op dat moment worden de padden massaal wakker, verlaten hun overwinteringsplaats en trekken met kleine sprongetjes naar hun voortplantingspoel. Omdat de padden dan dolverliefd zijn en niet op het verkeer letten, zijn er elk jaar veel slachtoffers.

Vzw Durme organiseert in het voorjaar opnieuw drie paddenacties.

Ook basisschool Berkenboom uit Sint-Niklaas springt graag op de kar om de padden te helpen! Dit schooljaar maken zij er een heus paddenjaar van en zamelt de school centjes in om een duurzame paddenwand te bouwen aan het natuurreservaat het Molsbroek in Lokeren. Een zeer goede zaak voor onze paddenpopulatie.

Draag je graag je steentje bij, schrijf dan onderstaande activiteiten in je agenda.

Paddensoep!?

Basisschool Berkenboom verkoopt **heerlijke soeppakketten**. Eén pakket kost 8 euro en bevat een uitgebreid aanbod aan soepgroenten en een eenvoudig recept.

Je tovert in één twee drie een lekkere soep tevoorschijn en bovendien help je de padden een pootje. Met dank aan Groenten en Fruit VAWI bvba.

Inhoud soeppakket

- 
- 500 gram wortelen
 - 500 gram prei
 - 500 gram selder
 - 2 uien
 - 2 x groentebouillon
 - soepletters (pasta)
 - soepstengels
 - tomatenpuree
 - peterselie

Njammie!



Je kan dit overheerlijke pakket **tot 20 januari bestellen bij vzw Durme** door een mail te sturen naar leen.delaender@vzwdurme.be of 09 348 30 20 en nadien **8 euro** te storten op 001-2299900-09 met vermelding van 'soeppakket padden'.

Je kan je bestelling dan tegen begin februari afhalen in het bezoekerscentrum Molsbroek in Lokeren. Mjammie!

Grote Wandelzoektocht in de Natuur: zondag 4 maart 2011

De ouderraad van Berkenboom organiseert op zondag 4 maart een leuke wandelzoektocht voor de hele familie rond natuurreservaat het Molsbroek.

Stel je zintuigen op scherp en geniet van een heerlijke kop verse soep. Iedereen van harte welkom!

Het parcours is ongeveer 2,5 kilometer. Per leeftijdscategorie zijn er aangepaste vragen.

Afspraak: zondag 4 maart 2011 aan het bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1, 9160 Lokeren. Je kan vertrekken tussen 11 en 15 uur. Om 16.30 uur vindt de prijsuitreiking plaats.

Deelnameprijs: bij voorinschrijving en voorafbetaling 1,50 euro voor kinderen (incl. klein geschenkje) en 3 euro voor volwassenen. Ter plaatse: 1,50 euro voor kinderen en 4 euro voor volwassenen.

Meer info: inschrijven kan door een mailtje te sturen naar berkenboomanker@hotmail.be met vermelding van naam, aantal deelnemers en leeftijdscategorie.

Overschrijven kan op BE50 8538 8841 1918. De ingezamelde centjes zullen worden gebruikt voor de bouw van de paddenwand.

De pad buitenstebinnen! woensdag 22 februari

'Als je een pad aanraakt, krijg je zelf ook wratten.'
Waarheid of leugen? Vele grote mensen vinden padden vieze dieren, maar ik denk dat ze nog nooit écht goed naar een pad hebben gekeken. Wij weten wel beter en maken met plezier kennis met deze mysterieuze diertjes. Op deze 'wrattige' namiddag kom je van alles te weten over het leven van padden, wat hun lievelingseten is en hoe je ze een pootje kan helpen. Natuurlijk is er ook tijd voor een kwakend spel en leuke paddenstreken.

Voor wie: alle kinderen tussen 6 en 12 jaar.

Afspraak: 13.30 uur aan het bezoekerscentrum Molsbroek. Einde voorzien om 16.30 uur.

Inschrijven: contacteer Leen De Laender (leen.delaender@vzwdurme.be of 09 348 30 20) en schrijf vervolgens 5 euro (leden) of 7,50 euro (niet-leden) (incl. drankje) over op 001-2299900-09 met vermelding van 'Naam vindt padden wijs'.

Het aantal is beperkt tot 20 kinderen!

Wil jij mee padden komen overzetten?

Hou dan zeker in de loop van februari je thermometer in de gaten! Na al het feestgedruis vangt de jaarlijkse paddentrek aan. Padden steken over na zonsondergang vanaf ongeveer 6°C bij vochtig weer en iets warmer bij droger weer. Omdat padden dan dolverliefd zijn en dan niet op het verkeer letten zijn er elk jaar heel veel slachtoffers.

Zin en tijd om een avondje mee te helpen de padden over te zetten?

Stuur dan snel een mailtje naar padden@vzwdurme.be en hou **www.vzwdurme.be** in de gaten.

Op de site staan de contactgegevens van de lokale actieverantwoordelijken.

Een paddenactie bij jou in de buurt? Er zijn acties aan de Waasmunsterbaan en in Spoele in Lokeren en aan de Dijkstraat in Zele.

De hele familie is welkom!



foto A. Rijckaert

Kokmeeuwen met een gele poot

Kleurringonderzoek in het Molsbroek, een stand van zaken

Tim Audenaert

NR11/2012

12

Voor het derde opeenvolgende broedseizoen liep een kleurringonderzoek naar kokmeeuwen in de broedkolonie in het Molsbroek. De eerste kokmeeuwen verschenen traditiegetrouw midden februari. Al snel werden de kleurcombinaties EEEY en EEWV (beide adult) ontdekt onder de aanwezige meeuwen. Uiteindelijk werden 82 meeuwen gekleurringd.

Hybride kokmeeuw x zwartkopmeeuw

Een grote verrassing was de aanwezigheid van een volwassen hybride kokmeeuw x zwartkopmeeuw die vanaf 13 maart werd waargenomen in de kolonie. Al snel werd ze baltzend en copulerend met een kokmeeuw gezien. Het bleek een vrouwtje te zijn en na enkele weken observatie werd haar territorium min of meer duidelijk. Het nest kon worden gelokaliseerd, de hybride kon worden gevangen, ge(kleur)ringd en volledig opgemeten. Ook het legsel werd gefotografeerd, gemeten, gewogen en van nabij gevolgd. Haar drie-legsel slonk snel tot 1 ei. Na 34 dagen (normale broedduur 24 dagen) bleek het overgebleven ei nog steeds niet gekipt en kon met zekerheid een mislukt broedgeval vastgesteld worden.

Broedseizoen kokmeeuw

De aanhoudende droogte in het voorjaar zorgde ervoor dat we al medio mei aan de slag konden met het vangen, ringen en kleurringen van juveniele meeuwen. Vanaf begin juni werd de kolonie zo goed als ontoegankelijk, gezien varen met kajak sterk bemoeilijkt werd door de zeer lage waterstand. Vanaf 18 juni was het gros van de jongen uitgevlogen en dienden we ons ringwerk vroeger dan gewoonlijk te staken. Resultaat: 83 kokmeeuwen werden geringd, waarvan 82 gekleurringd (6 adulten en 76 juvenielen).



Dit jaar konden dankzij heel wat vrijwilligers uiteindelijk 82 meeuwen gekleurringd worden!
Foto G. De Smet

Terugmeldingen

Wat het totale project betreft hebben we 674 kokmeeuwen gekleurringd, waarvan we op 1 december al 199 terugmeldingen kregen van 90 verschillende vogels.

De meeste buitenlandse terugmeldingen komen uit Spanje en Frankrijk. Er tekent zich dan ook een mooi west-zuidwest trekpatroon af.

Ten oosten van de broedkolonies zijn, op enkele uitzonderingen van juveniele dispersie na, geen terugmeldingen gedaan.

Dank

Het kleurringen van jonge meeuwen in een moeilijk toegankelijk moeras is een hele klus. Dat zou niet mogelijk geweest zijn zonder de gedreven inzet van Bob Van Lembergen, Kris Leunis, Michel Parys, Geert De Smet, Michaël Crapoen, Joris Everaert en Peter Duymelinck, waarvoor hartelijk dank!

De Lange Kantwegel in Lokeren Een neverending story...

Jurgen Couckuyt

Voor de zoveelste maal was er in de Lange Kantwegel in Oudenbos geen doorkomen meer aan. Begin september stond de vegetatie soms tot op borsthoogte waardoor geen enkele wandelaar een poging ondernam om deze eeuwenoude kerkwegel te gebruiken.

De stad Lokeren werd, al voor het derde jaar op een rij, op het gebrek aan onderhoud gewezen. De huidige schepen, de heer Mels – die o.a. verantwoordelijk is voor deze materie – reageerde door te stellen dat deze wegel slechts 2 maal per jaar gemaaid zal worden en dat deze wegel te weinig gebruikt wordt om er belastinggeld aan te 'verspillen'. De schepen – die zelf betaald wordt door belastinggeld – vergeet blijkbaar dat deze wegel volgens de wet, continu bewandelbaar moet blijven, zelfs al zou er maar één persoon gebruik van maken. Laten we duidelijk zijn dat zoiets niet



Een stadsbos? Nee, de met brandnetels begroeide Lange Kantwegel.
Foto's J. Couckuyt

het geval is, maar dat het gebrek aan onderhoud de wandelaars niet stimuleert om deze 1,2 km lange kerkwegel te gebruiken.

Het schoentje wringt echter nog méér in het beleid van de stad Lokeren, want niet enkel de Lange Kantwegel wordt verwaarloosd, ook de wandelpaden doorheen het stadsbos van Oudenbos worden niet onderhouden. Begin september waren die paden begroeid met brandnetel tot op borsthoogte. Ook al geen doorkomen aan, dus. Hoe zou het toch komen dat daar niemand door wandelt?

Als je ziet hoe de omliggende gemeenten wel een degelijk en progressief beleid voeren rond hun trage wegen, kunnen we alleen maar vaststellen dat Lokeren totaal geen beleidsvisie heeft in deze materie. Het wordt hoog tijd dat er in het stadsbestuur van Lokeren jonge, progressieve en dynamische mensen zetelen en geen oude knarren die daar enkel hun tijd uitzitten om hun rijkelijk pensioentje te spijzen. Lokeren wil de grote stad uithangen, maar voert enkel een middeleeuws 'onder-de-kerktoren-beleid'. Inspraak van burgers wordt hierin spijtig genoeg niet geduld!

NR1I/2012

13

In memoriam: André Tempels

NR11|2012

14

Op 24 september 2011 is André Tempels, de toezichter op het Molsbroek en de Buylaers, overleden. Mensen als André Tempels zijn de steunbalken van een vereniging. Namens vzw Durme hield André Verstraeten tijdens de uitvaartdienst volgende korte toespraak.

Namens het bestuur, het personeel en de vrijwilligers van vzw Durme, wil ik aan de familie ons meelevens in de rouw aanbieden.

Voor het Molsbroek en de Buylaers is André overlijden een zwaar verlies. André was de voorbije 18 jaar een bijzonder toegewijd vrijwilliger-toezichter op die twee natuurreservaten. Hij groeide op tegenover het Molsbroek en woonde daarna in dat charmante huis bij het Verloren Bos en de Buylaers. Hij was dus bijzonder goed vertrouwd met de buurt en kende de ganse omgeving als niet één. 's Morgens vroeg, 's avonds laat, weekend of werkdag: André was er geregeld op ronde, verstrekke inlichtingen aan zoveel wandelaars en maakte steeds tijd voor een babbeltje met het personeel.

Niets in de reservaten ontsnapte aan zijn aandacht, hij zag alles. Van een sluikstortje tot een afsluiting die niet meer in orde was, een gevallen tak over een wandelpad, een natuurleerpadbord dat beschadigd was, enz. En werd er al eens een overtreding vastgesteld - wat gelukkig niet al te vaak gebeurde - reageerde hij kordaat, maar diplomatisch. Hij was steeds honderd percent betrouwbaar en correct. Op hem kon steeds gerekend worden.

Als conservator van het Molsbroek had ik 18 jaar lang het genoegen om met hem nauw te kunnen samenwerken. Ik zal ze nooit vergeten, onze talrijke ontmoetingen op de dijken, waarbij we de actuele puntjes van het reservaatbeheer bespraken. En dan waren er die

zovele avondbabbels met vrienden op 'zijn' bank met een goed uitzicht op het Molsbroek.

Hoewel hij met zijn wekelijkse zwemavond en enkele grote fietstochten per week, zijn lichamelijke conditie bijzonder goed verzorgde, kreeg hij de laatste jaren gezondheidsproblemen waardoor hij soms wat minder te zien was op de dijken en paden. Maar zodra hij zich wat beter voelde, was hij toch op ronde. Nu hij er niet meer is, zal het een beetje anders zijn bij die natuurreservaten.

André, we zullen je missen.



André hield van de natuur.

Succesvolle voorstelling van het boek: 'Eendenkooien in Vlaanderen, Nederland en 7 andere Europese landen'

Begin december werd het langverwachte boek 'Eendenkooien in Vlaanderen, Nederland en 7 andere Europese landen' voorgesteld in het nieuwe (zie p 16) bezoekerscentrum Donkmeer in Berlare.

De talrijk opgekomen perslui en geïnteresseerden konden meegenieten van de boeiende en deskundige uitleg van de 3 auteurs. Ook Europees commissaris voor Handel en titelvoerend burgemeester van Berlare, Karel De Gucht was hierbij aanwezig en mocht het eerste exemplaar in ontvangst nemen.

Hieronder enkele opvallende passages uit de toespraken van respectievelijke André Verstraeten en Karel De Gucht.

'Dankzij al de medewerking en een steeds constructief overleg tussen de drie auteurs, is dit boek uitgegroeid tot wat we vandaag kunnen voorstellen. Het doet ons daarbij bijzonder genoegen dit boek te kunnen voorstellen bij de gerestaureerde kooi van het Donkmeer.'

Een echt unieke situatie op het Europees continent: een bezoekerskooi met vangpijpen van het historisch originele type. Een pareltje erfgoed, met hoge educatieve waarde, dat door het gemeentebestuur gerealiseerd. Het internationale karakter van dit boek wordt hier extra onderstreept doordat we aan titelvoerend burgemeester en Europees commissaris Karel De Gucht het eerste boek zullen kunnen overhandigen.'

Uit de toespraak van de heer De Gucht:

'Het gaat wel degelijk om een boek over échte eendenkooien. Een boek dat ook mij verrast heeft, moet ik toegeven.'

Niet in het minst omdat het bijzonder fraai vormgegeven is, barstensvol oude kaarten (zoals de



NR1 | 2012

15

Ferrariskaarten waarop de kooien aan het Donkmeer toen al, 250 jaar geleden, duidelijk te zien waren; of de pittoreske honderd jaar oude prentkaarten van de 'ingang der vogelkooi in Overmeire'), met foto's, kopijen van documenten, schilderijen enzovoort waardoor een bijzonder breed en levendig beeld geschetst wordt van iets waar de meesten onder ons zich aanvankelijk weinig bij kunnen voorstellen.'

Het boek is steeds te verkrijgen in het bezoekerscentrum Molsbroek (openinguren op de achterflap van het tijdschrift) of in het secretariaat (tijdens de kantooruren) en kost dan 40 euro.

Je kan het ook nog steeds bestellen en via de post laten toezenden. Daarvoor schrijf je 50 euro (incl. verzending) over op rekening 001-2299900-09 van vzw Durme met vermelding: 'boek eendenkooi'.

Nieuwe locatie bezoekerscentrum Donkmeer

Michaël Crapoen

NR11|2012

16

Naast het bezoekerscentrum Molsbroek in Lokeren runt vzw Durme dankzij de samenwerking met de gemeente Berlare sinds 1997 ook nog een bezoekerscentrum aan de oevers van het Donkmeer. Dit bezoekerscentrum was gevestigd onder de tribune van de welbekende Festivalhal. Ik zeg wel 'was', want sinds 1 januari 2012 zitten we namelijk in een nieuw onderkomen!

Ondanks het feit dat vele vrijwilligers en (ex-) collega's het 'vroegere' bezoekerscentrum steeds een warme toets wisten mee te geven door diverse kleurrijke tentoonstellingen en boeiende cursussen, bleef het mede door een gebrek aan natuurlijk licht een vrij kille en donkere ruimte. Ook om redenen van brandveiligheid was een aantrekkelijkere aankleding van het gebouw bijzonder moeilijk.

Rond 2008 had de gemeente Berlare plannen om aan de Festivalhal een moderne ruimte bij te bouwen en die dan in te richten als nieuw bezoekerscentrum. De plannen die toen van de tekentafel kwamen, lieten ons alvast wegdroppen. Helaas bleek het beschikbare budget een stuk kleiner te zijn dan de kosten om het project integraal te realiseren.

Eind 2010 kregen we echter een nieuwe opportuniteit aangereikt en na enkele vlotte gespreksrondes met het gemeentebestuur werd dat project al vlug geconcretiseerd.

Op amper 50 meter van de Festivalhal en rechtover de Bareltonkappel, stond immers de conciërgewoning - plaatselijk beter bekend als het 'oud klooster' - grotendeels leeg. Enkel de Sperwer vzw

(zij bieden ondersteuning aan volwassenen met een mentale beperking) baat er in een paar lokalen een fietspoetsdienst uit.

Die woning met een geschiedenis werd enkele jaren geleden mooi gerenoveerd door de gemeente Berlare. Het was dan ook een aangename klus om het voorbijge najaar de ruimtes een educatieve invulling te geven. Het nieuwe bezoekerscentrum doorstond de eerste test met glans. Op 3 december werd daar immers het boek *'Eendenkooien in Vlaanderen, Nederland en 7 andere Europese landen'* voorgesteld. Niemand minder dan Karel De Gucht (Europees commissaris voor handel en tevens ook burgemeester van Berlare) zag dat het goed was.

Hoewel het nieuwe bezoekerscentrum minder groot is dan op de vorige plek, is het nu al stukken gezelliger en daarenboven beschikken we nu ook over een grote tuin. In samenspraak met de mensen van de Sperwer vzw gaan we de tuin deze winter nog aanpakken en omtoveren tot een ecologisch paradijsje.

Het bezoekerscentrum zal open zijn voor allerlei activiteiten en cursussen. Noteer alvast paasmaandag 9 april in jullie agenda. Dat is de dag van de 'Scheldehappening'. Ook in/aan het bezoekerscentrum – en de rest van het Donkmeerpark – zal die dag van alles te beleven zijn. Tijdens geleide wandelingen zal een bezoekje steeds mogelijk zijn. In het volgende tijdschrift lees je meer over eventuele openingsuren.

Via deze weg bedanken wij nogmaals de gemeente Berlare en al de vrijwilligers die meehielpen tijdens de inrichting en kijken we ook uit naar de samenwerking met de Sperwer vzw!



Nieuwe aankopen in onze reservaten

Thomas Van Lancker

Goed nieuws van het aankoopfront. De voorbije maanden werden er opnieuw een aantal aktes ondertekend voor de aankoop van verschillende percelen binnen onze natuurreservaten in Lokeren, Moerbeke en Waasmunster.

Binnen het natuurreservaat De Linie in Eksaarde werd er recent een totaal van 1,75 ha bos aangekocht. Niet ver van de Kruiskapel gaat het over een gemengd loofbos van 0,64 ha, in de volksmond 'het crossbosken' genoemd, samen met een deel van de Linieweg. In het noorden gaat het over 1,11 ha moerasbos met een verlande turfput en een deel van een maïsakker. De turfput zal in de toekomst vrijgemaakt worden en de voormalige maïsakker zal als wildakker ingezaaid worden. Wildakkers worden in principe niet geoogst zodat ze een belangrijke voedselbron zijn voor allerlei zaa-detende vogels in de winterperiode. Het moerasbos zal verder kunnen ontwikkelen, dus wordt er geopteerd voor een nulbeheer. Verder werd er in de Lokerse Moervaartmeersen, in het deelgebied 'de afgraving' aan de Oude Vaartbeek, een klein bosperceel van 0,13 ha aangekocht. Door deze aan-

kopen wordt De Linie in Eksaarde (25,5 ha) het tweede grootste natuurreservaat op het grondgebied van Lokeren na het Molsbroek.

NR112012

17

In Moerbeke werd binnen de perimeter van het natuurreservaat De Eenbes recent een paardenweide verworven met een oppervlakte van 0,76 ha. Met de huidige pachter werd een toekomstige beheerovereenkomst uitgewerkt rond begrazing met paarden. De Eenbes vormt een belangrijke corridor tussen de groenpolen Puyenbroeck in het westen en de Vette Meers, de Heirnisse en de Fondatie van Boudelo in het oosten.

In Waasmunster werd er tenslotte een vochtig grasland van 0,35 ha aangekocht in het deelgebied 'Ten Rieland' van de Durmemeersen. Ten Rieland herbergt op een aantal reservaatpercelen momenteel één van de meest floristische parels uit de streek en dit dankzij een jarenlang doorgedreven natuurbeheer. Het beheer op het nieuw verworven perceel zal eveneens starten met verschrallingsbeheer, wat hopelijk binnen enkele jaren zeldzame schraallandsoorten oplevert.



Dit recent aangekochte perceel in Lokerse Moervaartmeersen gaan we laten evolueren naar een alluviaal bos.

Struweeltjes

Struweeltjes is een rubriek met allerlei interessante, opvallende of gewoonweg leuke natuurnieuwsjes uit onze regio. Heb je zelf zo'n nieuwtje, speel het dan gauw door naar de redactie!

NR112012

18

De Fondatie opnieuw een stuk bosrijker

Op 6 november organiseerde Pasar een wandel- en plantactie onder de titel 'Pasar boomt'. Ook vzw Durme deed hieraan mee.

Het doel van deze actie was om Vlaanderen groener en bosrijker te maken. Dat is nodig, aangezien Vlaanderen één van de bosarmste regio's in Europa is.

In totaal werden er die dag, verspreid over een zeventigtal gemeentes, maar liefst 20 000 bomen geplant.

In natuurreservaat de Fondatie van Boudelo (in Sinaai) plantte men samen een 300-tal boompjes. Uiteraard gebruikten we hiervoor inheemse soorten zoals hazelaar, zwarte els, zomereik, spork en lijsterbes. Allemaal soorten met een meerwaarde voor onze inheemse fauna en flora. Na het planten was er uiteraard ook tijd om te wandelen. Na een stop in ons Fondatieschuurtje voor een drankje kon men op stap met een vzw Durme-gids.

Een geslaagde dag en een fijne samenwerking!

Marieke De Vos



Tijdens deze actie zorgde zowel jong als oud voor een bosrijkere regio!

Ezels van de 'De Linie' in Eksaarde krijgen burens!



foto G. Braem

Dankzij de komst van *Muilke, Bernard en Silvia* (2 muildieren en een Shetlandertje) is het sinds begin november iets drukker geworden op de weide van de Kruiskapel van het natuurreservaat 'de Linie' in Eksaarde. De drie grazers gaan, door hun voorliefde voor distels en brandnetels, vanaf het voorjaar voor een betere natuurbegrazing zorgen op 'De Spiët'. Zij versterken daarmee het vijfkoppige ezelsteam dat al verscheidene jaren op twee andere weiden van het reservaat de ruigten onder controle houdt.

De nieuwelingen zijn er gekomen dankzij een gezamenlijk initiatief van vzw Durme en 'The Old Horses Lodge vzw' uit Laarne. Dit asiel (opgericht in 1977) voor paarden, pony's en ezels vangt verwaarloosde, mishandelde, zieke of oude dieren op en zoekt daarna – indien mogelijk – een nieuwe thuis of 'meters/peters' die hen willen opvangen.

Voor de verzorging van de dieren kan het reservaat rekenen op 'meter en peter' Ann en Bart en hun dochter Lien, drie nieuwe enthousiaste vrijwilligers.

Voor de bouw van het schuilhok op 'De Spiët' zijn de conservators nog steeds op zoek naar ongeveer 25m² dakpannen. (Contactpersoon: Geert Braem, telefoon: 09 348 47 78)

Geert Braem

Taart zorgt voor nieuwe natuur

Het taartenfestijn op zondag 23 oktober was een groot succes! Vele vrijwilligers gingen aan de slag in de keuken en samen zorgden ze voor mega taartenbuffet. Er werd veel gesmuld op deze gezellige herfstnamiddag... en maar liefst 263 stukken taart werden verkocht!

Dit zorgde voor een opbrengst die goed is om zo'n 263 m² natuurgebied aan te kopen. Bedankt allemaal!

Marieke De Vos



Van de bijzonder lekkere taarten was binnen de kortste keren geen kruimel meer te vinden!
foto L.Audenaert

Klapekster duikt op in Durmemeersen



foto J. Everaert

NR1 | 2012

19

De Durmemeersen (Hamme - Zele - Waasmunster) zijn niet weg te slaan uit deze rubriek. De laatste jaren kon je daar soorten treffen zoals addertong, neushoornkever, hondskruid, gevlekte orchis en kwartelkoning. Sinds 18 november hebben ze daar een blikvanger bij: conservator Marc Hebbelinck ontdekte daar namelijk een klapekster!

Bij het ter perse gaan van dit tijdschrift (half december) was dit dier nog steeds aanwezig.

Deze vrij forse zangvogel heeft een zwart-grijs verenkleed en is in ons land tegenwoordig zeldzaam geworden. Enkele decennia geleden waren het nog relatief algemene broedvogels. Net zoals vele andere (vogel)soorten hebben ze in recentere tijden forse klappen gekregen en sinds eind van de jaren 90 zijn ze als broedvogel uitgestorven in Vlaanderen.

Klapeksters hebben een voorkeur voor open landschappen met hier en daar wat struiken en bomen. Vanuit deze uitkijkposten doen ze uitvallen naar prooien zoals insecten, muizen maar ook kleinere vogels. Opmerkelijk is dat klapeksters hun prooien soms spiesen op doornen en prikkeldraad. Op die manier leggen ze een voedselvoorraad aan.

De klapekster in de Durmemeersen is mogelijk afkomstig uit het hoge noorden en komt in onze streken de winter doorbrengen. Niet toevallig in dit gebied, een hotspot voor onze biodiversiteit!

Michaël Crapoen

Natuurschilderen in 2012

Opnieuw inspirerende workshops in onze natuurgebieden

NR112012

20

Ook dit jaar organiseert vzw Durme weer workshops Natuurschilderen onder de professionele artistieke begeleiding van lerares Teresa De Smet.

Workshop natuurschilderen in de Condroz *i.s.m. Natuurpunt Hamme* 26-27-28 mei

Nadat we twee jaar naar de Gaume zijn getrokken, gaan we dit jaar voor de eerste keer naar de Condroz.

We verblijven in 'Le Noyer' (De Notelaar), een gîte die pas in 2010 werd ingericht en gerund wordt door Vlamingen die hun hart daar verloren. Vlakbij is er het dorpje Chardeneux en de stad Durbuy.

Info: de workshop start op zaterdag 26 mei om 10 uur en eindigt op maandag 28 mei om 17 uur.

Inschrijven: contacteer Marieke De Vos (marieke.devos@vzwdurme.be of 09 348 30 20) en schrijf vervolgens 240 euro (voor leden) of 255 euro (voor niet-leden) over op BE52 0012 2999 0009 met mededeling 'naam gaat schilderen in de Condroz'.

Opgelet: inschrijven voor 31 maart.



Workshop natuurschilderen Durme en Schelde *i.s.m. Natuurpunt*

Hamme en de Academie voor beeldende kunsten in Hamme

24 april, 8, 15 en 22 mei en 5 juni

Tijdens deze vijf sessies, langs en in natuurgebieden van vzw Durme en Natuurpunt, laten we ons inspireren door Durme en Schelde.

Afspraak: telkens om 13.10 uur op de parking van de Academie voor Beeldende Kunsten in Hamme (Marktplaats 20 in Hamme). Einde voorzien om 16.30 uur.

Inschrijven: contacteer Marieke De Vos (marieke.devos@vzwdurme.be of 09 348 30 20) en schrijf vervolgens 50 euro (voor leden) of 65 euro (voor niet-leden) over op rekening BE52 0012 2999 0009 met mededeling 'naam Workshop natuurschilderen langs Durme en Schelde'.

Opgelet: inschrijven voor 31 maart!

Vakantiecursus in Zele

17-18 en 19 augustus

Naar jaarlijkse gewoonte zal er in Zele weer een vakantiecursus Natuurschilderen georganiseerd worden, maar dit jaar trekken we naar een nieuwe locatie om onze verfborstel ter hand te nemen!

Noteer de data alvast in je agenda. We zullen te gast zijn bij Jan & Veronique.

Meer info over de vakantiecursus vind je in het volgende tijdschrift of op onze website.

Voor meer info over de andere cursussen, de dagindeling, materiaal en de prijs kan je terecht op onze site bij 'agenda' > 'workshops en cursussen' > 'volwassenen' of bij Teresa De Smet via 09 228 99 05 en 0478 23 46 of teresa.de.smet@telenet.be.

Een gratis etentje aan het Donkmeer? Het kan!

Nieuwe ledenactie

Maak vrienden en familie lid van vzw Durme en win een cadeaubon voor 2 personen in restaurant Elvira in Berlare.



NR1 I 2012

21

Vzw Durme is er voor iedereen. Heel het jaar door zijn er activiteiten in en rond de natuur voor jong en oud. Vind jij ook de natuur in je buurt belangrijk? Maak dan al je burens, vrienden en familie lid van vzw Durme. Lid worden doe je voor **slechts 10 euro**. Samen proberen we dan te zorgen voor **meer natuur om ons heen!**

Maar er is meer:

Het lid van vzw Durme dat tussen **1 januari en 31 december 2012 het meeste nieuwe leden maakt**, wint twee cadeaubonnen van elk 35 euro in **restaurant Elvira** in Berlare. Aan de oevers van het Donkmeer kan je dan genieten van een tongstrelende maaltijd!

Deelnemen kan door een mailtje te sturen naar thomas.vanlancker@vzwdurme.be of door je naam door te geven via het secretariaat op 09 348 30 20.

Wanneer je iemand lid maakt, vermeld dan steeds op het formulier of op het overschrijvingsformulier 'lid door' gevolgd door je 'voor- en achternaam' en de contactgegevens van het nieuwe lid. Het wedstrijdreglement kan worden opgevraagd op het secretariaat.

Veel succes en smakelijk!



Nacht van de Duisternis in de schijnwerper

Thomas Van Lancker

NR11/2012

22

Dit najaar werd de Nacht van de Duisternis georganiseerd i.s.m. de gemeente Berlare binnen het natuurreservaat van de Reservaatzone Donkmeer. Tijdens die activiteit stond de problematiek van lichthinder centraal en werd er extra aandacht besteed aan wat er 's nachts zoal leeft in onze reservaten. De wandeling werd daarom bewust gekozen doorheen het deelgebied Polsmeersen-Heykens-Broek-meersen in Berlare omdat daar absoluut geen straatverlichting is.

De activiteit kon een succes worden genoemd! De wandeling vertrok aan de ingang van de Nieuwdonk, de enige plek in die omgeving waar toch nog verlichting te vinden is. In samenspraak met de intercommunale DDS (beheerder van het domein de Nieuwdonk) werd die verlichting toen ook uitgeschakeld.

Rond 20 uur was de zon volledig achter de horizon verdwenen en kwam de maan tevoorschijn.

De open hemel, de volle maan en de talrijke opkomst zorgden ervoor dat de sfeer optimaal was voor een prachtige wandeling.

Tijdens de wandeling kregen we de steenuil en de bosuil te horen, twee uilensoorten die zich thuis voelen in en rond dat natuurreservaat. Halverwege de wandeling op een open plek omringd door bos kon men optimaal genieten van een prachtige sterrenhemel.

Nadien kon men door een sterrenkijker naar de planeten turen en napraten bij een kampvuur met een heerlijke kop soep of een hartverwarmend Dobbelen.

Steun ook in 2012 de natuur in je buurt

Vernieuw je lidgeld nu en blijf vzw Durme steunen in haar acties en reservatenprojecten bij jou in de buurt!

Het lidgeld voor 2012 bedraagt **amper € 10,00 euro** en kan je storten op **001-2299900-09** met vermelding van je naam en adres.

Hiervoor krijg je 4 maal per jaar dit leuke tijdschrift en een ledenkaart waarmee je korting krijgt op cursussen, activiteiten en interessante artikelen uit de Durmewinkel.

Maak je een vriend of vriendin lid, dan kan deze een mooi welkomstpakket komen afhalen in het bezoekerscentrum Molsbroek of Donkmeer.

Ben je echter een geboren ledenwerver? Kijk dan vlug op **pagina 21** en misschien maak jij dan kans om lekker te gaan eten aan het Donkmeer.





VALENTIJNS WANDELSNEUKELTOCHT

ZONDAG 5 FEBRUARI 2012
TUSSEN 11:00 UUR EN 14:00 UUR
BEZOEKERSCENTRUM MOLSBROEK
MOLSBERGENSTRAAT 1 LOKEREN

Inschrijven kan enkel door storting op
rekeningnummer BE56 9792 8065 8488 van 10,- euro
voor volwassenen en 6,- euro voor kinderen van 7 tot
13 jaar met vermelding van naam en aantal personen.

U kan vrijblijvend vertrekken aan het
bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1 te
Lokeren tussen 11 uur en 14 uur. U maakt een
wandeltocht rond het Molsbroek waar u op
regelmatische plaatsen culinair zal verwend worden.

Info: molsbergenkermis@gmail.com

ORGANISATIE FEESTBESTUUR MOLSBERGENKERMIS

Was je er ook bij in 2011?

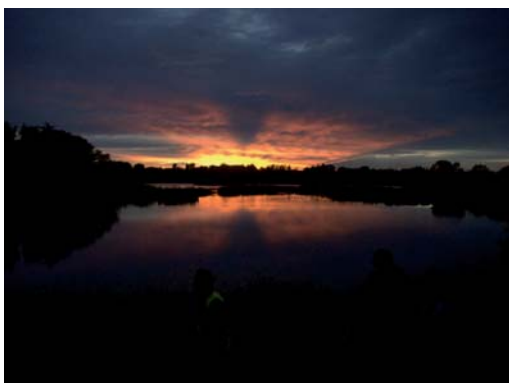
Enkele sfeerbeelden van het voorbije jaar.

NR11|2012

24



Boomplantactie in de Fondatie van Boudelo op 6 november.



Nacht van de Vleermuis op 26 augustus. foto S. Van Den Berghe



Wijze-uilencursus voor kinderen van 2 tot 4 november



Taartenfestijn-voor-meer-natuur op 23 oktober



Herfstkruidenworkshop op 9 oktober

Zoniet, graag tot in 2012!?

Vogelnieuws

www.durmevallei.be

Joris Everaert

Deze waarnemingsrubriek – verzorgd door de Vogelwerkgroep Durmevallei – behandelt het voorkomen van bijzondere en zeldzame soorten in de Durmevallei en omgeving, en beslaat de periode **september tot november 2011**. Waarnemers worden verzocht hun waarnemingen zelf in te voeren in de online database www.waarnemingen.be (meer info daarover op onze website www.durmevallei.be) waarbinnen de Vogelwerkgroep Durmevallei een werkgroepscherm heeft met enkel weergave van de waarnemingen uit onze regio, en direct te consulteren via onze website met “recente waarnemingen”, zie

www.durmevallei.be/waarnemingen.htm

Een **witte ibis** pleisterde van 23 tot 30 oktober in de Polsmeeusen in Berlare.

De **roerdomp** werd in oktober en november meermaals waargenomen in het Molsbroek te

Lokeren, in de reservaatzone Donkmeer en in de Scheldebroeken in Berlare.

In de periode 19 tot 24 september kon een juveniele **kwak** bewonderd worden in het Berlarebroek.

Pleisterende of overtrekkende **grote zilverreigers** werden opgemerkt in het Berlarebroek, de reservaatzone Donkmeer, Polsmeeusen en Scheldebroeken, maar ook in de Durmemeersen in Waasmunster, het Molsbroek en tot 7 vogels overtrekkend langs de Hamputten.

Grotere aantallen van de **ooievaar** zijn gezien op 1 en 26 oktober in de Scheldebroeken (11 en 24 vogels), op 1 oktober aan de bossen van Waasmunster (7 vogels), en op 2 oktober aan de Heikant in Zele (9 vogels).

Een mannetje **witoogeend** vertoefde vanaf november weer op de Hamputten.

Een vrouwtje **grote zaagbek** zwom van 11

NR112012

25



ruigpootbuizerd

foto J. Everaert



buidelmees

foto J. Everaert

tot 13 november op het Donkmeer in Berlare. Telkens één overtrekkende **rode wouw** werd gezien op 29 september boven Spoele in Lokeren en op 15 oktober boven de Scheldebroeken. Een pleisterende vogel was op 19 november aanwezig aan de Heikant in Zele. De **blauwe kiekendief** werd meermaals waargenomen in het Molsbroek, aan de Hamputten en de Oude Durme in Waasmunster-Hamme, en in de Scheldebroeken.

Een **havik** werd op 4 november waargenomen in Hamme.

Op 16 oktober trokken ten minste 3 zeldzame **ruigpootbuizerds** over de regio, waaronder 2 over de Hamputten en 1 over de Scheldebroeken.

Telkens 1 overvliegende **visarend** werd op 2 oktober gezien aan de Kramp in Hamme en op 16 oktober aan de Hamputten.

Een pleisterende visarend kon op 15 oktober langdurig bewonderd worden in de reservaatzone Donkmeer.

Overvliegende **smellekens** werden gezien op 2 oktober over de Hamputten, op 22 oktober

over de Moervaartmeersen in Sinaai, op 26 oktober over de Scheldebroeken in Berlare (2 vogels) en op 31 oktober over de Durmemeersen in Waasmunster. De **slechtvalk** werd meermaals opgemerkt in Lokeren, Waasmunster, Zele, Hamme en Berlare.

Een groep van 35 **goudplevieren** vloog op 5 november over het Molsbroek.

Op 27 september pleisterde nog een **bonte strandloper** aan de Nieuwdonk te Berlare.

Grotere aantallen van de **watersnip** werden nog vastgesteld op 1 september in de Scheldebroeken (52 vogels) en op 2 september in het Molsbroek (45 vogels).

Houtsnippen waren aanwezig in De Linie in Eksaarde, in de Moervaartmeersen in Sinaai, in Sint-Niklaas, aan de Hamputten en het Molsbroek, in de reservaatzone Donkmeer, en in de Heidemeersen in Berlare.

Er was opnieuw een slaapplaats van **wulp** in het Molsbroek, met een stijgend aantal van 15 vogels eind oktober en tot 93 vogels tegen eind november.

Op 19 oktober vlogen 2 **dwergmeeuwen** over het centrum van Zele.

Een **geelpootmeeuw** kon de hele periode regelmatig gezien worden aan de Nieuwdonk en in de reservaatzone Donkmeer.

Een **zwarte specht** kon op 20 september gehoord worden in het Berlarebroek, en op 20 november in de bossen van Waasmunster.

De **kleine bonte specht** was op 21 oktober aanwezig in de Hemelse Rij in Berlare, op 27 september en 23 november in de reservaatzone Donkmeer, op 16 oktober in de schorren van de Durme in Hamme, en op 8 november in de Scheldebroecken.

Op 21 oktober vlogen 30 **boomleeuweriken** over het Molsbroek, en in de Scheldebroecken werden op 29 september en 1 oktober resp. 6 en 2 overvliegende vogels gezien.

Tijdens de trektellingen in de Scheldebroecken kon op 1 en 20 oktober een zeldzame **grote pieper** waargenomen worden.

Op 1 en 15 oktober vloog daar ook een **boompieper** over, en langs de Hamputten werden nog overtrekkende boompiepers gezien op 2 oktober (2 vogels) en 16 oktober (1 vogel). Op de slaappleats in het Molsbroek konden in oktober en november maximaal 32 **waterpiepers** geteld worden, en zeker 40 vogels werden op 3 november geteld in de

Daknamse meersen.

De **grote gele kwikstaart** was te zien in Lokeren, Sint-Niklaas, Waasmunster, Zele en Berlare.

Een **tapuit** kon op 1 en 13 september nog bewonderd worden in de Scheldebroecken.

De mysterieuze **cetti's zanger** was op 5 november te horen in het Lippensbroek te Hamme, en vanaf midden oktober ook in het Molsbroek.

Een zeldzame waarneming van een pleisterende **bladkoning** was er op 12 oktober in de Hemelse Rij en op 25 november vertoefde daar ook een **vuurgoudhaan**. Op 30 oktober kon nog een vuurgoudhaan worden waargenomen in het Molsbroek.

Een **bonte vliegenvanger** pleisterde op 2 september aan de Rozen in Lokeren.

Op 14 oktober werden tot 6 **baardmannetjes** gezien in het Molsbroek,

en op 4 en 5 november pleisterde daar ook een **buidelmees**. Nog een buidelmees werd op 2 oktober gehoord aan de Hamputten, en op 19 november waren maar liefst 4 buidelmezen te bewonderen in het Lippensbroek in Hamme.

Een **klapekster** zit sinds 18 november in de Durmemeersen te Waasmunster-Hamme. Het was al 8 jaar geleden dat deze zeldzame soort nog eens werd vastgesteld in de streek.

Barmsijzen werden in oktober en november enkele keren waargenomen aan de Hamputten, in de Scheldebroecken en reservaatzone Donkmeer, en in de Durmemeersen. Op 28 oktober vloog een **kruisbek** over Hanewee bij Sinaai, en een zeldzame **ijsgors** kon op 7 oktober gedetermineerd worden in Grembergen.

Telkens één **geelgors** tenslotte, was aanwezig op 15 oktober in de Scheldebroecken en op 18 november in de Hemelse Rij.

De lijst van alle waarnemers kan je terugvinden via www.durmevallei.be



klapekster

foto J. Everaert



Isolatiewerken
PV zonne-installaties
Innovatieve technieken

www.sensico.be

Sterk in hernieuwbare energie!

Martelarenlaan 2 • 9160 Lokeren
t 0497 91 24 63 • info@sensico.be



Nieuwe Baan 9 - Eksaarde (Lokeren)
Tel. 09/346.84.71 - Fax 09/346.94.02
BTW : 454.880.213
Mail: info@carpentiernv.be

We love printing

stickers • werfborden • spandoeken
displays • canvas • belettering
reclamepanelen • PVC naamkaarten
labels • affiches • muismatten
onderleggers • fotopanelen • wobblers
stoepborden • spot UV vernis
afkrablaag • geurinkten enz.

*Van ontwerp
tot uitvoering*

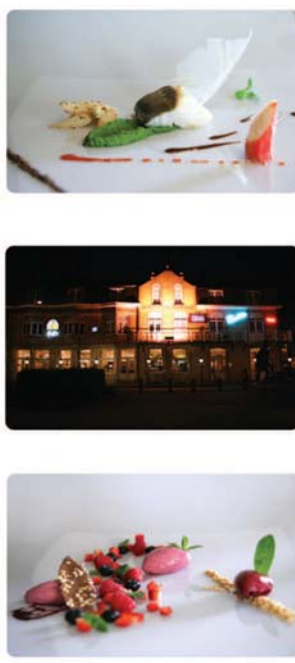
creafor nv

Moortelstraat 8 9160 Lokeren
Tel 09/349.27.71
info@creafor.be www.creafor.be

**restaurant
brasserie elvira**

restaurant/brasserie elvira
donkiaan 255
9290 berlare

info@restaurant-elvira.be
www.restaurant-elvira.be
t: 09 367 06 82



Activiteitenkalender januari - maart 2012

ZATERDAG 21 JANUARI

Nieuwjaarsreceptie afdeling Zele - Berlare - Wichelen

Tijdens deze nieuwjaarsreceptie voor alle leden van de afdeling ZBW kan je kennismaken met ons nieuwe bezoekerscentrum Donkmeer.

We heffen het glas op het nieuwe jaar en stellen de activiteitenkalender van 2012 voor.

Afspraak: 20 uur in het nieuwe bezoekerscentrum Donkmeer (Donklaan 119a, Berlare).

Meer info: Mathias Engelbeen, 0486 58 25 95 of mathias_engelbeen@yahoo.com.

ZONDAG 05 FEBRUARI

Natuurwandeling in het Molsbroek

In het putje van de winter tref je in het Molsbroek heel wat wintergasten vaak verassend dichtbij. Neem bijvoorbeeld ook eens een kijkje aan de voederwand. Met een beetje geluk zie je heel wat vogels of misschien zelf een eekhoorn!

Afspraak: 14.30 uur in het bezoekerscentrum Molsbroek.

Info: Michaël Crapoen, 09 348 30 20 of bij conservator André Verstraeten, 09 348 18 59.

ZONDAG 05 FEBRUARI

Valentijns wandelsneukeltocht Molsbroek

Zie pagina 24 in dit tijdschrift voor meer info!

Afspraak: tussen 11 en 14 uur kan je vrij vertrekken aan het bezoekerscentrum Molsbroek
Info: molsbergenkermis@gmail.com of via Marieke De Vos, 09 348 30 20 of marieke.devos@vzwdurme.be

ZATERDAG 11 FEBRUARI

Werkdag Scheldebreeken - ruigtes

We maken plaats voor fris lentegroen en zullen een deel van onze ruigtepercelen maaien. Alle hulp is welkom. Vergeet je werkhandschoenen en aangepast schoeisel niet. Een natje en droogje wordt voorzien.

Afspraak: 9 uur aan het Veerhuis (kaartje op www.hetveerhuis.be).

Info: Mathias Engelbeen, 0486 58 25 95 of mathias_engelbeen@yahoo.com.

WOENSDAG 22 FEBRUARI

De pad buitenstebinnen!

Zie pagina 11 in dit tijdschrift voor meer info!

Voor wie: Alle kinderen tussen 6 en 12 jaar.

Afspraak: 13.30 uur aan het bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1 in Lokeren. Einde voorzien om 16.30 uur.

ZATERDAG 25 FEBRUARI

Werkdag Scheldebreeken - wildakkertje

Wegens groot succes, en op aandrang van menig putter, rietgors, kneu en groenling zullen we ons akkertje in het Scheldebreeken klaarleggen voor een nieuwe zadenrijke zomer en een overvloedig zadenrijk najaar.

Help gerust mee op jouw eigen tempo.

Breng je werkhandschoenen en aangepast schoeisel zeker mee.

Afspraak: 09 uur aan het Veerhuis (kaartje op www.hetveerhuis.be)

Info: Mathias Engelbeen, 0486 58 25 95 of mathias_engelbeen@yahoo.com.

NR112012

29

ZONDAG 26 FEBRUARI

Vroege lentetocht in het Helsrot

i.s.m. JNM Scheldeland.

NR112012

30

Al gehoord van het Helsrot? Dat is een klein natuurgebiedje in Wichelen dat vzw Durme beheert. Zou het daar echt zo hels zijn? Als echte speurneuzen gaan we op verkenning en onderzoeken we of de natuur misschien al een beetje aan het ontwaken is uit haar winters slaapje. Je kan het al raden: enkel jonge (tussen 7 en 12 jaar) avonturiers zijn welkom op deze vroege lentetocht!

Afspraak: 14 uur aan het restaurant 'the Boondocks' in Wichelen (Bruinbeke), Watermolenweg 102. De tocht is gedaan om 17 uur.

Info: leen.delaender@vzwdurme.be of 09 348 30 20 (tijdens de kantooruren).

Meebrengen: laarzen en warme kleren, eventueel verrekijker.

ZATERDAG 03 MAART

Nacht van de Pad

i.s.m. Wijkcomité Zele-dijk.

De padden worden wakker en beginnen aan hun trek! Samen met het Wijkcomité Zele-dijk gaan we dat die avond vieren! Iedereen welkom!

Afspraak: om 19.00 uur aan de Dijkstraat ('Grote Dijk') bij de poel ter hoogte van Costa Zela. We doen alles te voet.

Meebrengen: niets hoeft, maar emmer, zaklamp en fluovestje kunnen handig zijn.

Info: Jan Maertens, 0478 76 55 49 of jan.maertens1@telenet.be of Bob Van Lembergen, 0477 97 18 08.

Opmerking: wie wil, kan ook op andere dagen meehelpen om padden over te zetten.

ZONDAG 04 MAART

Natuurwandeling in het Molsbroek

Stilaan ontwaakt de natuur uit haar winterslaap en je kan reeds hier en daar de eerste signalen van een ontluikende lente opmerken

Ook nu weer staat deze wandeling onder begeleiding van een ervaren CVN-gids.

Afspraak: 14.30 uur in het bezoekerscentrum Molsbroek.

Info: Michaël Crapoen, 09 348 30 20 of bij conservator André Verstraeten, 09 348 18 59.

ZONDAG 04 MAART

Grote wandelzoektocht ten voordele van de padden van het Molsbroek

Zie pagina 10 in dit tijdschrift voor meer info!

Afspraak: tussen 11 en 15 uur kan je vrij starten aan het bezoekerscentrum Molsbroek.

Om 16.30 uur vindt de prijsuitreiking plaats.

Meer info: inschrijven kan door een mailtje te sturen naar berkenboomanker@hotmail.be met vermelding van naam, aantal deelnemers en leeftijdscategorie.

ZONDAG 01 APRIL

Natuurwandeling in het Molsbroek

Laat je door een CVN-gids begeleiden langsheen de wandeldijken van het Molsbroek.

De bewoners van dit mooie natuurgebied schudden de laatste winterkou van zich af en genieten (hopelijk) van een mild lentezonnetje.

Afspraak: 14.30 uur in het bezoekerscentrum Molsbroek.

Info: Michaël Crapoen, 09 348 30 20 of bij conservator André Verstraeten, 09 348 18 59.

Onze reservaten en hun conservators

vzw Durme beheert ruim 380 ha natuur langs Durme, Moervaart en Schelde. Hierin liggen de mooiste natuurplekjes van de streek.

Onderstaande cijfers zijn per definitie achterhaald... wij groeien elke dag!

Het Molsbroek - Lokeren - 78 ha: moeras, broekbos, rivierduinen, vochtige hooilanden en rietvelden.

Conservator: A. Verstraeten, 09 348 18 59

De Buylaers - Lokeren - 16 ha: bloemenrijk hooiland, rietveld en elzenbroek.

Conservator: P. De Spiegeleir, 09 348 83 18

De Lokerse Moervaartmeersen - Lokeren - 24 ha: bloemenrijk hooiland.

Conservator: E. Everaert en K. Beke, 09 348 38 92

De Linie - Lokeren - 25 ha: vochtige graslanden, rietland, broekbos en turfput.

Conservators: G. Braem, 09 348 47 78 en B. Roels, 09 346 69 90

De Eenbes - Lokeren - 6 ha: oud alluviaal bos langs de Zuidlede.

Conservators: L. Roelandt, 0494 82 63 26, L. Laureys, 09 356 82 09,

De Fondatie van Boudelo - Sint-Niklaas - 75 ha: oude hakhoutbossen, dreven en graslanden

Conservator: P. Vercauteren, 03 772 35 38

Cuestazoom, Bronbosjes en Sombeekse meersen - Waasmunster - 2,5 ha: bronbosjes met o.a. Verspreidbladig goudveil.

Conservator: J. Rotthier, 03 296 85 72

De Durmemeersen - Zele, Hamme en Waasmunster - 35 ha: schorren, rietveld en vochtige graslanden.

Conservator: M. Hebbelinck, 052 47 79 77

De Moeren - Hamme - 3ha: laaggelegen, vochtig elzenbroekbos.

Conservator: H. Kinders, 09 349 22 10

De Scheldebroeken - Zele, Berlare en Wichelen - 20 ha: schorren, moeras, rietvelden, bossen en bloemenrijk hooiland.

Conservator: M. Engelbeen, 0486 58 25 95 en J. Maertens, 0478 76 55 49



NR1 | 2012

31

Reservaatzone Donkmeer - Berlare - 55 ha: weinig broekbos, oude turfputten, veengraslanden, rietvelden en drijftillen.

Conservator: F. D'Haese, 0496 57 26 23 en E. Copers, 0487 68 75 64

Relicten en kleinere natuurgebieden

Hierbij horen verspreide ecologisch belangrijke percelen die gelegen zijn in grotere landbouwgebieden en hun bescherming méér dan waard zijn.

De Zure Gavers - Zele: P. De Brauer, 052 44 88 38

Venne en Meersakkers - Lokeren: J. Couckuyt, 0473 43 62 24

Polderken - Zele: M. De Vriendt, 052 21 53 87

Durmenbos - Zele: T. Smulders, 0475 36 73 21

Helsrot en Molenbeek - Wichelen: H. De Backer, 052 42 50 53

Klein Broek - Temse: J. Verspecht, 03 711 04 43

Oude Durme - Waasmunster: openstaand, 09 348 30 20

Westlede en Moortels - Lokeren: F. Roels, 09 346 71 18

Hekkenhoek en Gavers - Dendermonde en Hamme: M. De Vriendt, 052 21 53 87

Kerregavers - Dendermonde: J. Mannaert, 052 22 42 77

vzw Durme

Regionale vereniging voor natuur- en milieubeheer

Secretariaat en zetel: Molsbergenstraat 1 | 9160 Lokeren

tel./fax: 09 348 30 20 | e-mail: info@vzwdurme.be

website : www.vzwdurme.be

Het secretariaat is open: maandag t.e.m. woensdag: van 8u tot 12u en van 13u tot 17u,
donderdag t.e.m. vrijdag: van 8u tot 12u en van 13u tot 16u.

Bezoekerscentra

Bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1 in Lokeren. *Gratis toegankelijk.*

Tentoonstelling over de omgevende natuur en de geschiedenis van het landschap, terras en leeshoek met drankgelegenheid en documentatiehoek. Verhuur van verrekijkers en gezinsrugzakjes.

Openingsuren: *Gratis toegankelijk.*

-1 februari tot 31 mei: zon- en feestdag van 14u tot 18u, woensdag van 13u tot 17u

-1 juni tot 15 september: zaterdag en zondag van 14u tot 18u, dinsdag tot vrijdag van 13u tot 17u

-16 september tot 31 oktober: zondag van 14u tot 18u, woensdag van 13u tot 17u

-1 november tot 31 januari: zondag van 14u tot 17u

Bezoekerscentrum Donkmeer, Donklaan 119a in Berlare. Open op aanvraag en tijdens activiteiten (bereikbaar via de parking tegenover de kapel van de Bareldonk)

Tentoonstelling over de geschiedenis van het Donkmeer, het reservaat, de eendenkooi en de werking van vzw Durme. Vanaf dit voorjaar kan je ook in de ecologische tuin kuieren.

Openingsuren:

Op aanvraag of tijdens diverse activiteiten. Meer info via donk@vzwdurme.be

Afdelingen - contactpersonen

Afdeling Zele-Berlare-Wichelen: zele-berlare-wichelen@vzwdurme.be

Afdeling Hamme-Dendermonde: hamme-dendermonde@vzwdurme.be

Afdeling Sint-Niklaas-Sinaai: sintniklaas-sinaai@vzwdurme.be

Afdeling Lokeren-Moerbeke-Stekene: lokeren-moerbeke-stekene@vzwdurme.be

Afdeling Waasmunster-Temse: waasmunster-temse@vzwdurme.be

Begeleide bezoeken

Een begeleide wandeling in onze reservaten met je groep of school? Kijk op www.vzwdurme.be voor ons aanbod. Reserveren kan via tel.: 09 348 30 20 of info@vzwdurme.be

Durme- en Scheldeland

Driemaandelijks tijdschrift
van vzw Durme

V.U. Patrick De Brauwer
Molsbergenstraat 1, 9160 Lokeren

2012 | jaargang 15 | nr 1
Afgiftekantoor Lokeren |

België/ Belgique
P.B.
9160 Lokeren |
3/5066
P003350